

Sisteme karşı güçlü bir yığınağı oluşturacak irade;
Halkların Demokratik Kongresi kuruldu.

17 Ekim 2011

Yeni Güne Merhaba

GÜNAY KUBİLAY

Genel Kurul'un Kürt, Laz, Süryani, Mahalmi, Pomak, Roman, Ermeni, Rum, Çerkez, Gürcü, Alevi ile Afrika halklarından delegelerin Trakya, Mezopotamya ve Anadolu halklarını ana dilleri ile selamlayarak açılması, Halkların Demokratik Kongresi'nin bileşiminin, kuruluş öncüllerinin, yapısal özelliklerinin, mücadele dinamiklerinin ve bu coğrafyaya özgü "yerel enternasyonalizm" in sembolik bir ifadesiydi.

Uzun ve hummalı bir çalışmanın sonunda 15-16 Ekim günlerinde Ankara'da toplanan Genel Kurul'da Halkların Demokratik Kongresi'nin (HDK) kuruluşu ilan edildi. 15 Ekim'i 17 Ekim'e bağlayan 16 Ekim'de hepimizi "yeni güne" uyandıran çok önemli bir başlangıç adımı atıldı. Rastlantıya bakınız ki 17 Ekim'de Kongre'nin kuruluşuyla beraber yeni bir güne merhaba dedik. 1917'nin 17 Ekim'inde Rusya işçi sınıfı ve ezilen halkları omuz omuza, Çarlık otokrasisine karşı kendi iktidarına yürümüş, 20. yüzyılda yeni bir çığır açan Ekim Devrimi'ni dünya işçi sınıfına ve ezilen halklarına armağan etmişti. Umarım, bizim 17 Ekim'imiz de, Ekim Devrimi'nden ilham alır ve Türkiye işçi sınıfını ve ezilen halklarını yeni 17 Ekimlere taşıyacak yolun başlangıcı olur.

Gerçek Bir Halklar Mozaïği

Kongre gerçek bir halklar mozaïğini oluşturuyordu. Her yönüyle Cumhuriyet tarihi boyunca Türkiye halklarını tek kalıba sokan ve bu coğrafyayı çorak bir tarlaya dönüştüren egemen güçlerin monolitik, ırkçı, milliyetçi, şoven ve militarist politikalarına meydan okuyan bir anti tezi gibiydi. Salona 13 ayrı dilde "Birleşiyoruz" pan-

kartının asılması ve Genel Kurul'un Kürt, Laz, Süryani, Mahalmi, Pomak, Roman, Ermeni, Rum, Çerkez, Gürcü, Alevi ile Afrika halklarından delegelerin Trakya, Mezopotamya ve Anadolu halklarını ana dilleri ile selamlayarak açılması, Kongre'nin bileşiminin, kuruluş öncüllerinin, yapısal özelliklerinin, mücadele dinamiklerinin ve bu coğrafyaya özgü "yerel enternasyonalizm" in sembolik bir ifadesiydi. Genel Kurul'a yansıyan Kongre bileşiminin Türkiye'nin çok kimlikli, çok kültürlü, çok inançlı, çok dilli yapısının küçük bir minyatürü olduğunu söylemek hiç de abartı değil. Salondaki "Kürt sorununda barışçıl ve demokratik çözüm için birleşiyoruz", "Homofobiye ve trans-fobiye karşı birleşiyoruz", "Emperyalizmin saldırılarına ve işgallerine karşı birleşiyoruz", "Halklara ve inançlara eşitlik, özgürlük için birleşiyoruz", "Erkek egemenliğine, cinsiyet ayrımcılığına ve eşitsizliğe karşı birleşiyoruz", "Demokrasiyi kazanmak için birleşiyoruz" biçimindeki sloganlar Kongre'nin her türden egemenlik biçimine karşı mücadeleyi ek-sen aldığını, Türklüğün, Sünniliğin, erkekliğin ve sermayenin egemenliği ile insanın doğa üzerindeki egemenliğine son vere-

cek bir programla yola çıktığının açık bir göstergesiydi.

Kongre'nin kuruluşu sonuç bildirgesinde şu sözlerle kamuoyuna ilan ediliyordu:

"Halklarımıza yöneltilmiş tüm baskı ve haksızlıkları ortadan kaldırmak, barış içinde ve insanca yaşayabileceğimiz bir Türkiye'yi kurmak üzere Kongre Girişimi'nin çağrısıyla bir araya gelen her türden baskı, sömürü ve ayrımcılığa karşı olan bireyler ile kuruluş, örgüt, inisiyatif, dernek, parti ve hareketlerin sözcü ve üyeleri, halkın kendi yönetimini kurmasını sağlamak için birlikte mücadelenin koşullarının olgunlaştığı, farklılıklarımızın zenginliğimiz ve gücümüz olduğu bilinciyle Halkların Demokratik Kongresi'nin kuruluşunu ilan ediyoruz."

Nitekim Mersin Blok Milletvekili Ertuğrul Kürkçü'nün açılış konuşmasında "Wall Street, Kahire, Gazze... Toplumsal yaşamı yıkan, insanı yalnızlaştıran, bireyi kendi emeğine, topluma, kimliğine ve doğaya yabancılaştıran kapitalist sistemin küresel hakimiyetine, sömürü ve baskı aygıtlarına karşı, dünyanın her yerinde, Wall Street'te, Santiago'da, Kahire'de, Tunus'ta, Caracas'ta, Gazze'de mücadele edenlerle omuz omuza, ayrı yataklarda süregiden mücadelelerin birbirine bakması ve birbirinden güç alması, bu topraklarda da ortak mücadele ve dayanışma ruhunu beslemesi, sisteme karşı güçlü bir yığınağın oluşması iradesiyle ileriye doğru yeni bir adım atıyoruz." biçiminde dile getirdiği bu sözler Kongre'nin ufkunun yalnızca "yerel enternasyonalizm" ile sınırlı olmadığını dünyanın farklı coğrafyalarında ve farklı bölgelerinde süren ezilenlerin mücadelelerinden hem güç aldığını, hem de onlarla dayanışma içinde olacak enternasyonalist yaklaşıma sahip bir Kongre'nin temelini atıldığını ilan ediyordu.

Bir "İç Devrime" İhtiyaç Var

Aynı perspektifi delegelerin konuşmalarında, program, tüzük ve karar tasarılarının tartışılmasında

da görmek mümkün oldu. Elbette, bu kadar coşku dolu bir toplantı, heyecan verici bir gelişme, onun kuruluş aşamasında ortaya çıkan yapısal zaaflarını görmezden gelmemizi gerektirmez.

Bu noktada üç temel yapısal sorunla işaret etmek yerinde olur.

Birincisi, Genel Meclis'in belirlenmesinde SDP de dahil, sosyalist partilerin ve diğer kurumların kadın temsili konusundaki erkek egemen yapılarının kendini çarpıcı biçimde ortaya koymuş olmasıdır. Örneğin, daha bir dakika önce oy birliği ile kabul edilen tüzük oylamasının hemen ardından, yüzde 50 kadın kotasına rağmen, 101 kişilik Genel Meclis bileşiminde kadın oranının yüzde 20'lerde kalması bu yapısal zaafların en önemli göstergesidir. Bu durum, temsil ilişkilerinde erkeklerin hâlâ başat rol oynadıklarının, kadınların ise ikincil plana itildiklerinin kötü bir örneğidir. Ama ne var ki, bu kötü örneğe rağmen komisyondaki kadınların dayanışması ve kotanın doldurulması yönündeki ısrarı sonucunda Genel Meclis üye sayısının 101'den 121'e çıkarılarak 20 kadınla kotanın yüzde 43 yükseltilmiş olması ise iyi bir örnek olarak öne çıkmıştır.

Her ne hikmetse, kadınlar olmaksızın siyaset yapılamayacağını, kadınlar özgürleşmeksizin erkeklerin de özgürleşmeyeceğini dillerinden düşürmeyen sosyalist erkeklerin, söz konusu temsil ilişkileri olunca kadınları ikincil plana itmeleri nasıl açıklanabilir? Bu konuda bir "iç devrim" ihtiyacı kaçınılmazdır. SDP de dahil, Kongre bileşeni bütün partiler ve kurumlar, bu konuda köklü yapısal değişiklikleri yapmak, ona uygun bir siyaset tarzını ve temsil ilişkilerini geliştirmek zorundadırlar.

İkincisi, delegelerin ve Meclis'in bileşiminin konsensüsle belirlenmesinde ortaya çıkan "örtük rekabet" in sırtır derecede kendini dışa vurmuş olması ve adeta "delege kapma yarışı"na dönüşmüş olmasıdır. Başlangıç aşamasında bunun anlaşılır bir yanı olabilir. Uzun zamandır ayrı yapılarda si-

yaset yapmış kadroların üç ay gibi kısa bir zaman diliminde bütün alışkanlıklarını değiştireceklerini, davranış kalıplarını kıracaklarını beklemek pek gerçekçi olmazdı. Ne var ki, bir uğrakta ortak amaç ve hedefler için belli bir düzeyde güçlerini ve mücadelelerini birleştirmiş olanlar, yeni yapıdaki ilişkilerini eski tarzda sürdüremezler. Bu konuda da Kongre bünyesinde yeni bir çoğulcu ve demokratik siyaset tarzının geliştirilmesine, dayanışma kültürünün oluşmasına olanak sağlayabilecek bir "iç devrim"e ihtiyaç olduğu açık bir gerçektir.

Üçüncüsü, bir delegenin kanımca programın giriş bölümündeki "sömürüye ve ayrımcılığa son verilmesi" vurgusundan hareketle programa sosyalizmin girmesi yönündeki önerisi ve bu konudaki ısrarıdır. Programın talepler çitası beklentilerin üzerinde olabilir. Kongre, sömürüye ve ayrımcılığa son verme, antikapitalist mücadeleye vurgu yapabilir, ama bu Kongre'nin belli bir sosyalizm anlayışı etrafında gerçekleşen bir "sosyalist birlik" olmadığı, bir başka deyişle "demokratik ittifak" olduğu gerçeğini değiştirmez. Elbette sosyalistler, tarihsel olarak "demokratik ittifak"la yetinemezler. Ama zamansız zorlamalardan da özenle kaçınmaları gerekir. Henüz rüşeym halindeki bir örgütü bütün sorunları toptan çözebilecek bir maymuncuk görmeleri son derece yanlış olur. Demokratik bir ittifak zemininde özen gösterilmesi gereken, sınıf mücadelesi ile ezilen halkların mücadelesinin bir bileşkesi olan programdan her hangi bir sapmaya izin vermemek, bir başka ifadeyle sınıf perspektifini ufkundan çıkarmamak ve sınıf indirgemeci bir konuma sürüklenmemektir. Böyle bir siyaset tarzı adeta balıksırtında yürümek gibidir. Sağa veya sola düşmeden, ama hareketsiz de kalmadan, mücadele içinde, belli bir kitle çizgisi üzerinde itici ve sürükleyici güç olarak politik pratik içerisinde öne çıkmaktır.

Sosyalist Kuruluş Yeniden

Sosyalist solun enternasyonalist kanadının Kürt özgürlük hareketi ile kalıcı bir ittifak zemininde ilk kez bir araya gelmesi en dar anlamda Sosyalist Yeniden Kuruluş-Parti Girişimi'nin ne kadar önemli bir girişim olduğu bir kez daha ortaya çıkıyor. Açık ki hem bu coğrafyada yeni bir sosyalist atılımın yolunu açmak, hem de Kürt özgürlük hareketi ile "birleşik devrim" sürecinin itici ve sürükleyici gücü olarak öne çıkabilecek bir devrimci sınıf partisini inşa etmek daha fazla ertelenemez. SYK-PG yeni ve doğru bir başlangıç yapmalı, sosyalist yeniden kuruluş sürecini hızlandırmalıdır. Dün yaşa-

nan sorunları, yarını kazanmanın önünde bir prangaya dönüştürenler, bugünü de yarını da kaybedeceklerdir.

Kaldı ki Kongre aynı zamanda bir çatı partisi kurma hedefini de önüne koymuş bulunuyor. Bu konuyu çeşitli yönleriyle ele almanın bu yazının sınırlarını aştığının farkındayım. Ancak, hem kongrenin kuruluş öncüllerine uygun bir tarzda inşası, hem de partinin in-

Halkların Demokratik Kongresi Sonuç Bildirgesi

15-16 Ekim 2011, Ankara

Halklarımıza yöneltilmiş tüm baskı ve haksızlıkları ortadan kaldırmak, barış içinde ve insanca yaşayabileceğimiz bir Türkiye'yi kurmak üzere Kongre Girişimi'nin çağrısıyla bir araya gelen her türden baskı, sömürü ve ayrımcılığa karşı olan bireyler ile kuruluş, örgüt, inisiyatif, dernek, parti ve hareketlerin sözcü ve üyeleri, halkın kendi yönetimini kurmasını sağlamak için birlikte mücadelenin koşullarının olgunlaştığı, farklılıklarımızın zenginliğimiz ve gücümüz olduğu bilinciyle Halkların Demokratik Kongresi'nin kuruluşunu ilan ediyoruz.

Halktan, ezilenden, yok sayılandan, doğadan, emekten, özgürlükten, eşitlikten, barıştan, adaletten ve demokrasiden yana olanları, egemenlerin dayattığı neoliberal ve anti-demokratik düzenin bekası için yarışan iki ana siyasal akımın ufkunun ötesinde yeni bir toplum, insanın insana kulluğunun son bulacağı sömürsüz bir düzen, insanca bir yaşam için ortak mücadeleyi örgütlemeye çağırıyoruz.

Toplumsal yaşamı yıkan, insanı yalnızlaştıran, bireyi kendi emeğine, topluma, kimliğine ve doğaya yabancılaştıran kapitalist sistemin küresel hakimiyetine, sömürü ve baskı aygıtlarına karşı, dünyanın her yerinde, Wall Street'te, Santiago de Chile'de, Kahire'de, Tunus'ta, Caracas'ta, Gazze'de mücadele edenlerle omuz omuza, ayrı yataklarda süregiden mücadelelerin birbirine bakması ve birbirinden güç alması, bu topraklarda da ortak mücadele ve dayanışma ruhunu beslemesi, sisteme karşı güçlü bir yığınağın oluşması iradesiyle ileriye doğru yeni bir adım atıyoruz.

AKP hükümeti ve devletin siyasal alana yönelik tutuklama saldırıları koşullarında toplanan Kongremiz, hapisanelerdeki tüm siyasi tutsakları selamlayarak tutsakların derhal özgürlüklerini talep etti.

***

* Halkların Demokratik Kongresi Türkiye'nin ana muhalefet hareketidir. Türk sağının ve hakim sınıflarının ortak çıkarlarının savunucusu ve dünya kapitalizminin bölgesel uç beyliği AKP iktidarı karşısındaki sahici bir direniş odağıdır.

* Tüm demokratik ve toplumsal muhalefet güçlerinin mücadele alanları, Halkların Demokratik Kongresi'nin ortak mücadele alanıdır. Kongremiz, bu alanlardan beslenen güçleriyle tüm ezilenlerin ve sömürülenlerin; emekçilerin, göçmenlerin, kadınların, köylülerin, gençlerin, emeklilerin, engellilerin, LGBT bireylerin, dışlanan ve yok sayılan bütün halkların, tüm inanç topluluklarının, kadının hayatın tüm alanlarında görünmeyen emeğinin görünür kılınması için mücadele edecek, doğa ve yaşam mücadelesi sürdürenlerin bulunduğu bir ortak mücadele zemini olmak üzere seferber edecektir.

* Halkların Demokratik Kongresi, süregiden savaş ve çatışmanın kaynağında yatan tekçi ve inkarcı yurttaşlık tanımının anayasa ve yasalardan kaldırılması; bütün kimlik ve kökenlere eşit mesafede bir "yeni anayasa" yapılması; tüm kimliklerin farklılık ve varlıklarının korunması; eşit ve özgür yurttaşlık hukuku içerisinde yaşama hakkına sahip olduklarının tanınması için mücadele edecek, başta anadilinde eğitim hakkı olmak üzere eğitim ve kültür politikalarının hazırlanmasına ve uygulanmasına halkların katılımının hayata geçirilmesi, kadının emeğinin, bedeninin, kimliğinin üzerindeki baskı ve sömürü mekanizmalarının son bulması için mücadele edecek, egemen sınıflara ve cinse tanınan imtiyazların kaldırılması için çaba gösterecektir.

* Halkların Demokratik Kongresi, son 20 yılda 30 bini aşkın insanın yaşamına mal olan Kürt sorununun çözümsüzlüğünden kaynaklanan savaşın sona ermesi ve barışçıl, demokratik ve eşit haklara dayalı bir çözüm için önemli bir girişim ve bir barış programı olarak gördüğü Demokratik Özerklik anlayışının tüm topluma yayılması; halkların özgür ve gönüllü birliği için yerelde halkların karar alma ve uygulama süreçlerine en geniş katılımını sağlayacak ve tüm farklılıkların kendini özgürce ifade edebileceği merkezi idarenin yerel yönetimler üzerindeki vesayetinin son bulacağı bir siyasi ve idari düzen için çaba gösterecektir.

* Halkların Demokratik Kongresi, emperyalizmin bölgemiz halkları başta olmak üzere, dünya halkları üzerindeki egemenlik ve baskı politikalarına, onların askerî üslerine, ekonomik, siyasi anlaşmalarına ve kurumlarına karşı mücadele edecek, Türkiye'nin bölge halklarına ve devletlerine karşı bir saldırı üssü olmasına kesinlikle karşı çıkacak, sömürgeciliğe, işgallere ve benzeri müdahalelere karşı ezilen halkların direnişlerinden yana tutum alacak, uluslararası sermaye kurumlarının dayattığı neoliberal sömürü, çevresel yıkım, doğanın ticarileştirilmesi ve talan politikalarına karşı mücadele edecektir.

***

Halkların Demokratik Kongresi, yarından tezi yok, bu temel hedeflerle mücadele ve örgütlenme yoluna koyuluyor.

Arkamızda insanlığın toplumsal eşitsizliklerle bölündüğü çağlardan bu yana biriktirdiği özgürlük mücadelelerinin deneyimleri, önümüzde keşfedilmeyi bekleyen yeni mücadele imkanlarıyla, kadınlara, gençliğe ve emekçilere dayanarak, umutla, inançla kararlılıkla başka bir dünyaya, özgürlük ve kardeşliğin dünyasına doğru yürüyoruz. Henüz yeni bir dönemecin başındayız, eşitlik ve barış mücadelesi veren tüm öznelere yürüyüşümüzün bir anında yollarımızın kesişeceğinden kuşkuymuz yok. Yolumuz açık olsun.

şasında etkili olmak bakımından SYK-PG bileşenlerinin ortak ve yapıcı tutum ve çalışmaları çok önemli bir yer tutuyor. Kongre'nin çatı partisi kararı almasında, bu düşüncenin olgunlaşmasında ve ertelenemez bir ihtiyaç haline getirilmesinde, diğer güçlerin katkıları görmezden gelinemez ama her şeyden önce SYK-PG bünyesindeki güçlerin uzun zamandır, büyük sabır ve sebatla yürüttükleri çalış-

maların katkısı yadsınamaz. Ne var ki sosyalist solun enternasyonalist kanadı, bu nedenle de attığı adımı mantiki sonuçlarına ulaştırmak zorundadır.

Kongre'nin izlemesi gereken çizgi ile onu ete kemiğe büründürecek örgütlenme ve büyüme stratejisini bir başka yazıya bırakmak üzere, Kongre'ye emeği geçen herkesi kutluyorum. Yolumuz açık olsun.